

Rehabiliteringens fordeling: region – kommuner

Dansk Selskab for Rehabilitering

Klinikchef Fin Biering-Sørensen &
ledende overlæge Inger Lauge Johannesen

Med kommunalreformens ikrafttræden den 1. januar 2007 er der sket væsentlige ændringer i relation til kommunernes og regionernes ansvar på træningsområdet (**Figur 1**). I henhold til lov om sundhed (sundhedsloven) fik kommunerne »myndighedsansvaret for at yde vederlagsfri genoptræning til patienter, der har et lægefagligt begrundet behov for genoptræning efter udskrivning fra sygehus«. Dette betød, at kommunerne fik en ny opgave. Samtidig indebar det, at kommunerne nu fik ansvaret for al træning, såvel genoptræning som vedligeholdelsestræning m.v. med undtagelse af den træning, der foregår under indlæggelse på et sygehus og er under regionens ansvar. Denne forpligtigelse fremgår ud over af sundhedsloven af lov om social service (serviceloven) [1].

Rehabilitering kan ud over områder inden for det sundhedsmæssige også omfatte specialundervisning, beskæftigelse og andre især sociale tiltag. Ændringerne skulle give kommunerne mulighed for at skabe en større sammenhæng og bedre koordinering i den samlede trænings- og rehabiliteringsindsats for den enkelte borger.

Genoptræningsplaner

Ved udskrivelse fra et sygehus skal der være taget lægelig stilling til, om en patient har behov for genoptræning og dermed ret til en genoptræningsplan. Formålet med genoptræningsplanen, som skal udarbejdes i samarbejde med patienten, er at sikre målrettede, sammenhængende og effektive genoptræningsforløb samt relevant information til de sundhedspersoner, der skal give genoptræningen. Genoptræningsplanen skal indeholde oplysninger om patientens funktionsevne før den hændelse/sygdom, der førte til den aktuelle sygehusbehandling, og på udskrivningstidspunktet. Den fungerer som en lægelig henvisning og skal beskrive, hvilke begrænsninger i patientens funktionsevne genoptræningen skal rettes imod. End-

Figur 1. Fra den 1. januar 2007 foregår al ikkespecialiseret træning i kommunalt regi. Klinisk Foto©Sygehus Viborg.

videre skal der i den angives, hvornår bopælskommunen skal kontakte patienten mhp. tilrettelæggelse af genoptræningsforløbet. Derimod skal den ikke indeholde en beskrivelse af metode, omfang og karakter af genoptræningsindsatsen. Hvis patienten kun har behov for egen træning, anføres dette i genoptræningsplanen til orientering af egen læge og kommunen. Sygehuset har ansvar for at yde patienten den nødvendige instruktion [1]. Patienter har også ret til en genoptræningsplan efter kontakt til f.eks. skadestue eller sygehusambulatorium. Patienter, der er udskrevet fra et privat sygehus efter at have modtaget behandling for egen regning, kan henvises til bopælsregionens sygehusvæsen med henblik på vurdering af behov for en genoptræningsplan og efterfølgende gratis genoptræning. Hvis patienten udskrives fra et privat sygehus efter reglerne om det udvidede frie sygehusvalg, skal en evt. genoptræningsplan udarbejdes på det private sygehus. Patienten har ret til at vælge mellem de genoptræningstilbud, som bopælskommunen har etableret ved egne institutioner, eller som bopælskommunen yder via en eller flere leverandører, og vælge genoptræningstilbud på andre kommuners institutioner. Kommunerne har ansvaret for at tilbyde den foreslåede genoptræning og med regionen indgå sundhedsaftaler, hvoraf det skal fremgå, hvordan opgaven gennemføres i praksis.

Specialiseret genoptræning

I genoptræningsplanen skal det oplyses, om patienten efter udskrivning fra sygehus har behov for specialiseret genoptræning, som skal ydes på et sygehus. Dette gælder, når patienten har behov for genoptræning, der på speciallægeniveau kræver et samtidigt eller tæt tværfagligt samarbejde mhp. koordinering af genoptræning, udredning og behandling, eller når der af hensyn til patientens sikkerhed skal være mulighed for bistand fra andet sundhedsfagligt personale, som kun findes i sygehusregi [1]. Efter reglerne om frit sygehusvalg kan patienter med behov for specialiseret genoptræning vælge at modtage den ambulante genoptræning på bopælsregionens eller andre regioners sygehuse og visse specialsygehuse. I tilfælde af specialiseret genoptræning har kommunen myndighedsansvaret (dvs. betaler) for opgaven, mens det regionale sygehusvæsen har driftsansvaret (dvs. leverer genoptræningen) [1].

Korrespondance: *Fin Biering-Sørensen*, Klinik for Rygmarvsskader, Neurocentret, Rigshospitalet, DK-2100 København Ø.

E-mail: fin.biering-soerensen@rh.hosp.dk

Interessekonflikter: Ingen angivet

Litteratur

1. Vejledning om træning i kommuner og regioner. Socialministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet. December 2006:45. www.im.dk/dec/2006.